

ных личинок *H. bovis* понизилась с 15,40% до 3,81%. В период борьбы с оводом реже появлялись интенсивные инвазии.

Экономические потери в течение 4 лет (1967—1970) до борьбы с оводом составляли 5 734 025 злотых, а в период лечения скота Негувоном в течение 6 лет (1971—76) аналогичные потери составили 3 042 728 злотых.

Deryło A., Haliniarz A. — **The course of invasion and economical losses due to *Hypoderma bovis* during the control of the disease by the use of Neguvon.**

On the basis of macroscopic examinations of 567 952 skins of cattle slaughtered in the Meat Factory in Lublin there was estimated the frequency of damages caused by *Hypoderma bovis*. In the last 6 years as a result of Neguvon application the extensiveness of *H. bovis* invasion decreased from 15,4 up to 3.81%. In this period the occurrence of invasion was seldom noticed. Economical losses within 4 years (1967—1970) before the beginning of the control of hypodermatosis were 5 734 025 zł and within 6 years (between 1971—1976) the losses were 3 042 728 zł.

LESZEK BASAK
Pniewy

Przypadek choroby Aujeszky w fermie świń

Obserwacje przeprowadzono w fermie świń stanowiącej własność RKS „B”. W fermie tej znajdują się 3 budynki inwentarskie. W pierwszym trzymane są maciory i prosięta aż do tuczników a pozostałe dwa budynki każdy na 1500 sztuk przeznaczone na odchów warchlaków z kooperacji.

Pierwsze zachorowania na ch. Aujeszky'ego w chlewni maciary zanotowano w dniu 25.X.1975 r. Maciory i warchlaki uodporniono szczepionką przeciw chorobie Aujeszky'ego — Suivac A, natomiast prosiętom nowo narodzonym podano gammaglobulinę świńską, witaminę A i preparaty żelazowe, co przyczyniło się do całkowitego wygaśnięcia choroby.

W okresie od 25.X.1975—28.XI.1975 — padło 68 sztuk co stanowi 30,9% ogólnej ilości prosiąt. W kwietniu 1976 r. wprowadzono do chlewni maciory 10 nowo zakupionych loch, które przez cały czas pobytu nie wykazywały żadnych objawów chorobowych. Na przełomie sierpnia i września wystąpiły zachorowania i padnięcia 2—3 tygodniowych prosiąt pochodzących od tych maciory. Klinicznie stwierdzono objawy podniecenia, niezborność ruchów i zaburzenia świadomości. Ciepłota wewnętrzna w granicach 41,0—41,3°C utrzymywała się 1—3 dni, później spadała do normy.

Padło 39 sztuk tj. 21,7% ogółu prosiąt. Sekcja wykazała naciek surowiczy przestrzeni międzyrazikowej płuc, liczne punkcikowate wybroczyny na nerkach, ogniska zwyrodnieniowe w korze nerek, zmiany nekrotyczne na migdałkach.

Wynik badania Zakładu Higieny Weterynaryjnej (Nr 5182-3/76 z dn. 6.IX.1976 r.) i próba biologiczna w kierunku ch. A. — dodatnia.

Maciory i warchlaki uodporniono szczepionką przeciw chorobie Aujeszky'ego — Suivac A. Należy dodać, że w tym czasie zaostrzono rygory sanitarno-higieniczne dla wyeliminowania kontaktów pomiędzy chlewnią maciory i tuczarniami. W sierpniu 1976 r. pojawiły się zachorowania świń w tuczarni pierwszej z objawami gorączki (40,5—41,6°C) i wspinania się na ściany. W ciągu 20 dni padło 127 sztuk — 4,5% stanu tuczników.

Sekcyjnie stwierdzono obrzęk płuc i wypełnienie ich obfitą pienistą wydzieliną, występującą także w górnych drogach oddechowych, wybroczyny na uszkach sercowych, nadżerki dna żołądka oraz przekrwawienie dwunastnicy. Postawiono podejrzenie pasterelozy — wyniki badań Zakładu Higieny Weterynaryjnej (Nr 4620—21/76 oraz 4694/76) wykazały pałeczki pastereli w posiewach z płuc, natomiast w innych narządach brak wzrostu. Przeprowadzone równocześnie badania w kierunku ch. A. dały wynik negatywny a badania toksykologiczne wykazały zawartość karbarylu (1-naftyl-n-metyl karbaminian — substancja czynna środka ochrony roślin (co wskazywało na zatrucie). Zaobserwowano, że po wygaśnięciu choroby żerność i przyrosty świń były słabe.

Od 15.X.1976 r. wystąpiły ponowne masowe zachorowania najpierw w pierwszej później w drugiej tuczarni. Klinicznie przeważały stany podniecenia ze strony centralnego układu nerwowego; zaburzenia ruchowe, ruchy poniewolne i nadwrażliwość. Przebieg choroby był nadostry lub ostry a straty przez nią wywołane wynosiły 126 sztuk tj. — 4,5% pogłowia.

Sekcyjnie stwierdzono zapalenie oraz naloty dyfteroidalne krtani i nagłośni, nadżerki dna żołądka, obrzęk płuc i wypełnienie ich obfitą wydzieliną. Próby biologiczne i badania serologiczne (SN) przeprowadzone przez Zakład Higieny Weterynaryjnej (Nr 7190/76) i Instytut Weterynarii w Puławach wykazały, że przyczyną zachorowań i padnięć była choroba Aujeszky'ego.

Zebrane materiały i obserwacje nie pozwoliły ustalić czy przyczyną wybuchu choroby w obu tuczarniach było przeniesienie wirusa przez szczury z chlewni maciory czy też uczynnienie się choroby nastąpiło u warchlaków pochodzących ze zakupu wśród których mogli znajdować się nosiciele wirusa. Czynnikiem wywołującym chorobę mogło być osłabienie organizmu spowodowane zatruciem.

VAVROVA M., MIKULIK A., DOBES M.: Chlorowane węglowodory w produktach spożywczych i ich wpływ na właściwości mięsa i tłuszczu u kur. (Chlorovane uhlovodiky v potravinach živocisneho povodu a jejich vliv na vlastnosti masa u tuku drubeze). Med. Vet. (Praga) 21, 187—193, 1976 (3).

Doświadczalnym kurom podawano przez 15 tygodni po 1 ml dziennie olejowe roztwory: DDT (2%), lindanu (1%) i metoksychloru (5%). W mięsie i wątrobie kur poddanych ubojowi po 5 i 15 tygodniach badano niektóre biologiczne wskaźniki wartości mięsa. Wszystkie użyte w doświadczeniu węglowodory chlorowane nie zmieniły punktu topnienia, punktu krzepnięcia i liczby zmydlenia tłuszczu oraz zawartości popiołu, białka i tłuszczu w mięsie. Wszystkie chlorowane węglowodory po 15 tygodniach od podania obniżały zawartość witaminy A w wątrobie (nawet o 25%), wartość liczby jodowej i poziom kwasów linolowego, linolenowego i palmitynowego. Liczba kwasowa obniżyła się po podaniu DDT i lindanu a po zastosowaniu metoksychloru wzrosła. Metoksychlor po stosowaniu przez 15 tygodni w niektórych przypadkach podwyższał zawartość suchej masy.

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że stosowanie chlorowanych węglowodorów obniża biologiczną wartość mięsa kur w następstwie przypuszczalnego działania ich na przemiany tłuszczowe oraz witaminę A w wątrobie.

d. i.